

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SFINTIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorității și Societății lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 99 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

20 Decembrie 1942

Anul 105

Academicienii

de
Ion Colan

În coloanele „Gazetei Transilvaniei” cititorii întâlnesc tot mai des articole semnate de membrii „Academiei Române” în această calitate. Ai impresia că într-o bisericuță de lemn din Maramurăș, slujesc, pe rând, Mitropolii și Episcopii țării. Alături de preotul sărac al satului, rămas la buchile chirilicești peste care ceara lumânărilor și-a tot însemnat truda descifrării, vin Patriarhii scrisului și minții să se închine la vechiul altar.

N-o fac pentru noi, vremelnici slujitori, deprinși din tată'n fiu să aprindem și să menținem aprinsă candela la icoana dreptății.

Nu de dragul numelor noastre, de circulație redusă, vin Academicienii săși pună girul lor pe legământul nescris pe care ni l-am luat de-a muri mai bine'n luptă... decât să fim sclavi țării...

Vin, pentru că nicăieri ca aici nu s'a slujit timp mai îndelungat — 104 ani — și mai cinstit în fața unui altar; și nicăieri locul de adunare pentru bătălia care se dă nu este mai propriu, ca în acest Brașov al atâtor stegari căzuți pentru ridicarea neamului.

Vom cădea și noi, — o știm — și unii poate vom cădea chiar mai de vreme decât înșine o putem crede. Dar legământul e astfel făcut, încât din anonimatul Ardealului, alții, fără număr, sunt gata să ridice steagul, chiar dacă vor îngenunchea în clipa când l-au atins. Înainte de-a învinge dușmanul, ne-am învins pe noi, cu tot ce aveam pământesc în minți și'n inimi.

Iar membrii „Academiei Române” știu asta.

Ca reprezentanți ai celui mai înalt for al culturii românești ei nu se simt scăzuți alăturându-și numele lor de ale noastre, căci nu vin să ne scadă, ci să ne înalțe.

Osteneala, pentru scrisul lor, noi nu avem cu ce-o răsplăti. Ni-i sărăcia veche, ca și omenia. De-am fi bătut la ușă, poate ne-ar fi răspuns și nouă cineva dinăuntru. Dar înăuntru ne-am considerat și noi, deci n'aveam unde bate. Ni-s de vină strămoșii că ținem capul sus, grăim răspicat și considerăm o scădere sărutul pus pe tiv de antieriu. Ei să fie trași la răspundere, că'n loc de temenele în fața celor vii, ne-au deprins altfel.

Nu suntem încă ceea ce trebuie să fim, dar vom fi. Dacă astăzi lipsesc fondurile necesare pentru o „Gazetă a Transilvaniei” cotidiană, nu vor lipsi totdeauna. Ca Meșterul Manole, ne zidim de vii în ziduri, pe noi și tot ce avem mai drag, ca într-o zi să putem spune: Acuma, mănăstirea e gata.

Academicienii știu că zidim pentru Transilvania.

Salahori noi, meșteri ei, închinători toți.

Când bradul verde se va înfige la înălțura câmpiorilor acoperișului, lăsați urmașilor mândria de-a spune: Iată, s'a făcut!

Un mare economist român:

DIONISIE POP MARȚIAN

de Victor Slăvescu
Membru al Academiei Române

Vremea este cel mai bun judecător al oamenilor și al ideilor. Prin vreme se verifică și valorile omeniești și trăinicia ideilor.

Câți oameni, socotiți de contemporanii lor ca personalități covârșitoare, nu dispar pentru totdeauna, odată cu ființa lor pământească, după cum atâtea idei și teorii, după ce produc o volbură de moment, sunt uitate pentru vecie.

Dar sunt și oameni, mai mo-dești sau mai nebăgați în seamă în timpul vieții lor, care rămân pentru veșnicie în gândirea sau cultura unui popor, tocmai pentru că contribuția lor a fost mai serioasă și mai trainică, recunoscută și prețuită ca atare, chiar după scurgere de vreme mai îndelungată.

Numai numele acestora mai dăinuiește și numai ei fac mândria și gloria popoarelor.

Între aceste nobile personalități poate fi trecut și Dionisie Pop Marțian, strălucitul economist român dela mijlocul veacului trecut.

Născut la 1829, în satul Ponor, fiu al preotului Samuil și al Anei Marțian, după studii secundare făcute la Sibiu și Blăj, trece la Universitatea din Viena, unde dobândește titlul de „licențiat în drepturi și științele politice”.

Deși jucase încă din tinerețe un rol politic, căci îl găsim prefect de Sebeș în timpul revoluției din 1848, după cum reiese din corespondența publicată de d-l St. Manciu-lea, acum câțiva ani, — totuși Marțian, îndată după terminarea studiilor, vine să se așeze la București, unde avea să-și desfășoare întreaga lui activitate de statistician și economist.

Dela așezarea lui în țară, în toamna anului 1857 și până la moar-

tea lui atât de timpurie, în 1865, în vârstă de 36 de ani, viața lui Marțian a fost închinată numai interesului obștesc. De aceea a și fost atât de frământată, de chinuită, de plină de tot felul de necazuri și lipsuri.

Venea în țară cu un singur gând, care, de altfel, nu l-a părăsit nicio clipă: să lupte pentru organizarea și ridicarea economiei naționale românești, grav primejduită, după socotința sa, de anumite tendințe de expansiune economică, venite din Austria. Cum conducătorii politici din țară erau preocupați, la acea dată de problema emancipării națiunii de sub dependența turcească și de gândul Unirii celor două Principate, de sigur nu se acordă atențiunea cuvenită problemelor economice, ridicate de Marțian.

Pentru a putea atrage luarea aminte a opiniei publice asupra acestor probleme, Marțian se gândeste un moment să ocupe o catedră de economie politică la Facultatea de Drept din București. Se pregătește în vederea concursului ce urma să se țină, în acest scop, dar cum era singur, necunoscut și nesustinut de nimeni, nu izbuteste, spre adâncă lui îndurerare. Grație acestei împrejurări, literatura economică românească s'a îmbogățit însă cu o lucrare de seamă: „Economia Socială”, cea dintâi lucrare cu caracter teoretic, ce apărea în limba românească, datorită condeiului unui economist român.

Neizbutind să ocupe catedra universitară, atât de mult râvnită, Marțian își croiește un alt drum și un alt tărâm de activitate.

Continuare în pagina 3-a

Evreii în diferite țări

Ziarul nord-american „Publicist Economist” dă o statistică asupra influenței evreilor în USA, arătând că 97% din editorii de ziare sunt evrei, 90% din Societățile de radio sunt în mâni evreești, aproape 100% din cinematografe și teatre sunt conduse de evrei. În profesiunile libere evreii ocu, a 76%, în finanțe 98%, în export 90%, în industria grea 87%, în industria textilă și comerț 90%.

*

Muguri

Nocturnă

Printre ierburi reci
licuricii anină
boare de lumină
stinselor poteci.

Impânzește lanul
foc de lună nouă,
Ușurel, prin rouă,
sue'n spice anul.

Svon mărunț de greier
leagănă fănața,
până când la treier
vine dimineața.

Dimitrie Puiu Țăran

„Gazetei Transilvaniei” Mitropolitul Șaguna și Transilvania

de I. Mateiu

Prof. la Academia Comercială

Istoria Transilvaniei din veacul trecut a fost determinată, în evenimentele și izbânzile ei naționale, de către cele două mari personalități de rasă, care intrupând în forme nebănuite eroismul spadei luptătoare și fecunditatea creațiunilor epocale, au deschis unui popor îngenunchiat cărările libertății politice, și i-au dat, prin fășniri de lu-

mină, perspectivele desrobitoare ale conștiinței și culturii românești.

Dar, pe când Avram Iancu dispărea din arenă deodată cu fulgerarea sa războinică, încununat de gloria tragică a liberatorilor înșelați, Mitropolitul Andrei Șaguna, crainic al unui destin ce-și cerea împlinirea, se afirmă, încă un sfert de veac, ca cel mai iscusit con-

Inez de Castro

A fost și ea una dintre femeile a căror frumusețe i-a servit spre nenorocire. Coboritoare dintr-o familie nobilă spaniolă, a cucerit cu grațiile ei inima infantului don Pedro, care cu toate împotririile crudului său părinte, Filip, s'a căsătorit în taină cu dânsa, a smulso din sânul societății și a închis-o într-un castel al său de vânatoare din inima pădurii. Călugărul care-a pecetluit unirea lor n'a mai fost văzut niciodată. Portretul acestei frumoase femei a fost produs cândva de-o revistă. Deși spaniolă adevărată, Inez de Castro nu avea nimic din înfățișarea femeilor care, cresc și se desăvârșesc sub soarele ce pârguește portocalii și migdalii. Era mai mult o apariție a fiordurilor, cu profilul delicat, serafic, cu ochii luminoși.

În încăperile sobre și reci ale castelului, ca și sub umbra deasă a castanilor din parc, multe visuri va fi tors tânăra femeie în ceasurile de plictiseală și singurătate. Când însă programul zilei se încheia și activitatea la palat lua sfârșit, încăleca Pedro pe calul său arab și pornea în goană spre cuibul drag unde Inez aștepta s'audă tropotul ca să-i alerge în drum cu bucurie.

Așa s'a scurs un an. Se iviră apoi doi ingerași care alungară pustiul și tăcerea vastelor odăi cu glasurile lor cristaline. În cuibul în care puii gângureau era acum deplină fericire. Zilele treceau ca gândul. Copiii, pe-al căror creștet ninsese în trei rânduri floarea de lămâi și de oliv, erau sburdalnici și cumiși. Dar la curte clocotea mânia, cum cotește lava într-un vulcan.

Mănat de treburile statului într-o zi Don Pedro fu silit să-și părăsească familia, lipsind din țară câteva săptămâni. Imediat ce prințul moștenitor al Spaniei, împreună cu suita lui, fură la câteva zile departe de oraș, pe-o poartă doinică a palatului se stecurară două umbre, doi călăreți în mantale negre. Se îndreptară spre pădure. În goana cu care mergeau, vântul ridica aripile mantalelor, lăsând să se zărească colțul negru de catifea, decorat cu dantele și fireturii, al ministrului de interne și vespământul de mătăsoasă roșie al călăului. Cu caii înșpumați se opriră la poarta castelului unde, cerând intrare în numele regelui, fură lăsați să intre.

Inez își contempla copiii adormiți sub vraja unui cântec cald de leagăn. Când ușa se deschise brusc, sări îngrozită de pe scaun, innăbușindu-și țipătul pentru ca să nu-i trezească. Biată mamă! În clipa următoare mâna vânjoasă a călăului îi smulse de-odată pe amândoi din așternut. Inez de Castro se aruncă la pământ, își cuprinse copiii în brațe și desfăcându-și haina la piept se rugă:

„Omorîți-mă pe mine, dar cruțați-i pe ei. Luați-i cu voi și-i creșteți cum vreți. Învățați-i să mă urască. Sunt mici, mă vor uita. Gândiți-vă, sunt sânge din sângele regelui vostru. Omorîți-mă pe mine!“

Cuvintele ei, lacrimile ce-i curgeau șiroaie din ochi, ar fi muțat pietrele, ar fi topit fierul, dar inimile acestor doi oameni erau mai tari O clipă mai târ-

„Topolația“ casei lui Sârsăilă „al Tigroaicii“

de A. P. Bănuț

Plimbându-mă mereu, m'am pomenit în capul satului. Cum în drumul pădurii stau așa ziși „țigani de casă“, zic, hai să trec și prin Țigănie, c'am auzit că din „hauzălitul“ prin Austria și Boemia și-au construit o grămadă de case nouă și frumoase.

Inadevăr, la lăutarul Sârsăilă Chelement „al Tigroaicii“ era mișcare mare în curte și împrejurul casei ridicate din roșu și în vârf cu o mansardă ciudată, ca să nu zic țigănească.

— Bravo Chelement! Văd că ți-e gata casa a nouă, palat nu altceva!

— Gata ar fi, domnule... mulțămăscu-i lui Dumnezeu și dumitale de întrebarea a bună!

— Rămâne să-i mai faci acoperișul.

— Gata-i și-ăla... uite, căprioril-s înciocălași și țigla-i colo, în dosu 'curții!

— Frumos! Măne-i pul acoperișu'n cap și — gata-i!

— Adec'ar fi... și tot nu-i!

— Dar ce-i mai lipsește?

— Un lucru mare!

— ?

— Peste-acoperiș mai vine... topolația dela bancă!

— Cum s'ar zice... o întabulezi?

— O mai... topolez o țrișoară. Dgar vezi și dumneata că-l casă domnească... cu itaj — îmi arată Sârsăilă odăța de deasupra... un fel de mansardă minusculă.

— Păi de ce-al mai clădit și odaia de sus, dacă trebuie s'o „topolezi“ acum la bancă?

El se uită jur împrejur pentru a lua toate măsurile necesare discreției:

— Incontra „tigroaicii“, a nevastă, a trebuit s'o fac! Că știți dumneata, io cumu-s lăutar se întâmplă de viu acasă câte-odată un piculeț mai afumat și blăstămata de tigroaică: haț! îmi și pune ghiarale'n cap! Da'asa, când s'o mai întâmplă, mă sui ușurel la itaj, încui bineșor pe dinăuntru și — noroc bun tigroaică, că până mâne sară nici dracu nu te mai vede!“

Reviste și ziare

Di Romulus Dianu, în articolul „Frumoasa limbă română“, afirmă că singurele neologisme din limba noastră sunt slavismele („Curentul“, XV, Nr. 5330/942). De sigur, părerile D-lui Dianu vor provoca discuții.

Ofensiva curățeniei

e titlul unui articol din „Gazeta Municipală“ (XI, Nr. 551, 13 XII. 1942). E una din ofensivele din interior, care dovedesc și măsura civilizației unui oraș, și a conducătorilor lui.

Disciplina tăcerii

este ceea ce ne lipsește încă. Pentru frumusețea ei creatoare scrie d-l Emil Micu (în „Tribuna“, II, Nr. 504 din 16 XII. 942).

ziu trei trupuri neînsulețite zăceau întinse pe podea.

Când se întoarse Pedro găsi cuibul gol. Mut și gârbov de durere, servitorul său îl conduse la movilița de pământ săpată de el lângă tulpina unui castan. Atât mai rămăsese din toată fericirea lui.

De ce afăta frivolitate?

E întrebarea pe care o pune d. Traian Cosma (în „Unirea“ LII, No. 48 din 12 XII 1942). De ce căsătoria, tocmai acum, servește drept temă de bațjocură, anumitor teatre ce pleacă în turneu prin țară, chipurile să ne „culturalizeze“.

Desrobirea

organ de afirmare și luptă românească dela Alba-Iulia e bine că și-a flancat titlul cu imaginea țării de până ieri.

Vestul

din Timișoara închină Nr. 2852 din 13 XII. 1942 protopopului Mihail I. Gașpar dela Bocșa.

Murind Filip, Don Pedro urcă pe tronul Spaniei. Prima lui grijă fu să desgroape cadavrele iubiților săi și să le înmormânteze cu cinstea cuvenită, forțând pe toți curtenii să însoțească convoiul. Vinovații principali fură coborîți apoi în beciurile închisorii de unde nu mai ieșiră niciodată.

Ecat. Pitiș

Dr. M. Suciu-Sibianu

PREDICI ÎN PUSTIU

Lupta cu tine însuși

Este și cea mai utilă și cea mai nobilă luptă, iară învingerea asupra ta însuși este cel mai mare triumf. Toată lumea știe sau a auzit de acest axiom, dar ce puțin îl punem în practică, deoarece sau ne intră pe-o ureche și ne iese pe cealaltă, sau ne aprindem ca focul de paie, și apoi iarăși suntem de unde am pornit, sau nu reacționăm de loc și murim tot plini de defecte, greșeli și păcate. Ba mai adăogăm, pe deasupra, băutura și fumatul, minciuna și lăcomia, invidia și răutatea, răzbunarea și procesele, lenea și sedentarismul.

Bolile corpului omenesc trebuie tratate pentru a nu le lăsa să progreseze. Tot așa și cu lupta cu noi înșine. Trebuie s'o luăm asupra noastră nu numai pentru a ne scăpa de anumite defecte apăsătoare ale firii noastre, dar mai ales pentru a nu lăsa de capul lor caii sălbatici ai instinctelor și patimilor noastre, care să ne ducă la distrugerea oricărei stăpâniri asupra noastră.

Dar lupta cu tine însuși are și alte avantaje.

Nu numai că te înalță în fața proptirilor tăi ochi, ducându-te înainte pe calea desăvârșirii, dar nu mai ai timp să te ocupi prea mult de ceilalți oameni și cu deosebire nu mai ai timp de palavre, intrigării, critice negative, insinuări și invective. Ți-e silă chiar a mai vorbi de rău pe cutare sau cutare, dai mai mult respect fratelui tău, ești mai bun și mai iertător, căci știi bine, ai făcut experiența pe pielea ta proprie și știi cât e de greu să te scapi de anumite defecte, ce luptă grea a trebuit să dai până ce ți-ai putut însuși o singură calitate sau o singură virtute. Știi bine cât este de plină de greșeli firea omenescă, cât sunt în-deobște de unilaterali oamenii, așa că de geaba le ceri ceea ce ei nu pot să dea și ceea ce nici nu există cel puțin în subconștientul lor.

Lupta cu tine însuși conține în sine următoarele foloase: Ne duce înainte pe calea desăvârșirii, ne ferește de a ne ocupa cu chestiunile altora, de a ne amesteca în calea altora și, în același timp, ne dă o mai mare indulgență față de greșelile omenești, căci știm ce greu le-am învins noi, știm ce greu ne-am războit cu ele, și chiar bine înarmați, cu toate armele rațiunii și voinței, abia-abia am putut înfrânge păcatul ce ne mistuia sau piedeca ce ni se pune în calea înaintării noastre. Dar bieții semenii noștri, care nu au nici rațiunea necesară să vadă greșeala și nici voința de-a o corecta!!

Lupta cu tine însuși te apropie de Isus, te face mai filosof, mai echilibrat, mai liniștit, mai potolit, mai nepăsător față de nenumăratele întorsături și lovături ale sorții. Ia-o vitejește asupra ta, fii sever față de tine însuși și bun față de alții și să vezi câtă mulțumire sufletească îți va da.

ducător din câți i-a avut vreodată poporul român din Transilvania.

Oricât am evoca, comparativ, îndrăzneala înflăcărată a exilatului *Inochentie Micu*, intransigența națională a vizonarului *Simion Bărnuțiu*, sau sagicitatea octogenară a lui *Gheorghe Barițiu*, personalitatea lui *Șaguna* se înalță copleșitoare peste aceste culmi istorice, prin taina minunată ce-a concentrat în armonia ei, cu egală dărnicie, strălucirea minții și puterea creațiunii, iscusința diplomatică și vraja conducerii, sortite să-l deseneze dela cea dintâi ivire în viața publică transilvană, ca un purtător de credințe obștești și deschizător de drumuri mântuitoare.

Sigur de darurile sale divine, ca și de chemarea sa înaltă ce-l aștepta în Ardealul umilințelor românești, *Șaguna* s'a impus contemporanilor cu autoritatea profeților stăpânitorilor de furtuni și făuritori de biruințe, care nu vin aduși de buciul dururilor sau de trâmbița bucuriilor, ci sunt tri-

miși, peste voia oamenilor, de părintele milostiv al țărilor cerești.

Format teologic la Carlovitz, unde cărja patriarhală purta, pe lângă înalta-i valoare religioasă, și semnificația națională a unei forțe politice îndrumătoare, *Șaguna* se grăbia spre Ardeal cu hotărârea sfântă de a reinvia tradițiile de mândrie ale unui neam, restabilindu-i încrederea în sine și impunându-l ca un factor de seamă în noua așezare a împărăției habsburgice.

Luptător de rasă, el intră în scena istoriei deodată cu sfințirea sa de episcop, la 1848, și valorile populare, ce-și agitau nădejile de veacuri pe *Câmpia libertății* dela Blaj, s'au văzut pe neașteptate călăuzite în viitorul lor sguđuitor de înțelepciunea și destoinicia politică a fermecătorului președinte, coborît din Sibiul pregătirilor de luptă.

Minte smulsă din luminile eternității, capabilă să cuprindă în lentilele ei de uimitoare limpezime tot viitorul unui popor care-și scutura, prin volbura deșteptării naționale, iobăgia lacrimilor

crunte, *Șaguna* înțelesese, după experiențe amare, că contingențele politice ale veacului său, poporul românesc din Transilvania nu-și va putea realiza ideea emancipării sale, decât strâns unit în cetatea tradițională a legii și conștiinții, ce era *Biserica strămoșească*.

Și atunci s'a desfășurat, în proporții epice, una din rarile opere de gigant al gândului și faptei roditoare.

Puțini vor ști că, datorită influenței lui *Șaguna*, adunarea de pe Câmpia Libertății hotărîse deodată cu proclamarea independenței politice a neamului românesc — și restabilirea unității lui religioase, fapt ce ar fi avut consecințe neprețuite pentru dezvoltarea noastră ulterioară.

Pornind dela înălțimea acestor hotărîri naționale istorice, *Șaguna*, care le consfinți alături de popor prin jurământ sărbătoresc, acționează la înfăptuirea lor într-o risipă de energie atât de năvalnică, cum numai singularitatea solului macedonean o poate dărui marilor talente, scaldate în flacăra sbuciu-

melor și în neastâmpărul viziunilor creatoare.

„Om politic din creștet și până în tălpi“ — după expresia lui Eminescu — *Șaguna* se ridică peste îngusta concepție a autonomiei Transilvaniei, și mintea lui ageră făuri planul îndrăzneț al concentrării tuturor Românilor din împărăția habsburgică într-o singură organizație politică independentă, în frunte cu o căpetenie națională și alta bisericească.

Dar când acest proiect magnific n'a mai ieșit din saltarele secrete ale birocrației vieneze, *Șaguna* caută mai târziu după ce și traducerea în fapt a hotărîrii de unitate religioasă fusese torpilată — s'o îndeplinească măcar parțial, sub formele posibile ale *stăngerii Românilor ortodocși din toate statele austriace într-o Mitropolie* cu sediul la Alba-Iulia. Biruința oricăruia d'ă aceste gânduri ar fi provocat, și în ordinea politică, astfel de prefaceri ce ar fi slăbit hegemonia maghiară, creind contrapondul elementului românesc în

Dionisie Pop Marțian

Continuare din pag. 1-a

Sprîjinit și înțeles de Nicolae Kretzulescu, bărbatul de stat ales din acea vreme, Marțian face să se creeze un serviciu statistic, care la ființă în vara anului 1859, el fiind așezat în fruntea lui.

Timp de 6 ani, cât conduce și organizează „Oficiul statistic”, Marțian realizează o operă considerabilă, căci numai datorită priceperii, energiei și devotamentului lui neostenit, se ajunge la cunoașterea temeinică a stărilor de lucruri din țară, pe calea unor înregistrări statistice făcute după cele mai riguroase metode științifice.

De abia așezat în fruntea celui dintâi Oficiu de statistică oficială ce se organiza atunci în țara noastră, fără un personal școlit și întâmpinând tot felul de rezistențe, Marțian pornește cea mai grea operație statistică ce se putea închipui: recensământul populației.

Oricât de mari erau greutățile ce-i puteau sta în cale, nu Marțian era omul care se putea opri la drumul jumătate, de aceea, cu o voință neînduplecată, el reușește în 1860 să desăvârșească această lucrare, în cele mai bune condițiuni.

Așa dar, de numele economistului Dionisie Pop Marțian sunt legate pentru totdeauna nu numai organizarea celui dintâi serviciu oficial de statistică în România, dar și cel dintâi recensământ al populației țării.

Cu acest prilej, el nu se mulțumește a înregistra numai numărul locuitorilor, sub variatele lor aspecte, din punct de vedere pur demografic. Nu. El întreprinde o adevărată anchetă economică cu un caracter general, înregistrând și toată avuția țării precum și diferitele aspecte ale economiei naționale, atât de puțin cunoscute chiar și către cei chemați a-i conduce și apăra destinele și interesele.

Pentru a aduce la cunoștința tuturor rezultatele dobândite, Marțian face să apară, începând cu anul 1860, cea dintâi publicație științifică, cu caracter statistic din țara noastră: „Analele Statistice”, ce va rămânea sub conducerea sa, până în ceasul morții. Aci publică el, în

5 mari volume, toate cifrele și datele privitoare la structura și activitatea economică a țării, culese de el cu atâta hărnicie și pricepere. Materialul documentar ce dă la iveală este bogat, variat și extrem de prețios, căci prin el se capătă o imagine fidelă și completă despre felul cum era alcătuită economia națională a țării, în timpul domniei lui Cuza Vodă.

Dar Dionisie Pop Marțian nu și mărginea studiile și cercetările sale numai în câmpul statistic. El era și un gânditor și un cercetător economist de seamă, aplecat cu pasiune și devotament către problemele naționale românești în legătură cu viața economică.

Cugetarea lui economică se manifestă printr'un mare număr de studii ce întreprinde, asupra celor mai variate chestiuni sociale, economice, intitulată: „Analele Economice”.

Spectator nepărtinitor al tuturor evenimentelor politico-economice din vremea mult frământatei domnii a lui Cuza Vodă, și însuflețit de dorința de a vedea țara pășind viguros pe calea propășirii și bogăției economice, Marțian ia atitudinile și se pronunță, cu tot curajul și toată sinceritatea, asupra tuturor problemelor aflate în discuțiunea opiniei publice.

Deși slujbaş de stat, deci ținut să adopte o atitudine de rezervă față de frământările politice, Marțian nu și îngăduie nicio reticență și nu primește nicio ipocrizie. El își spune-fățiș și franc părerile sale, necruțând pe nimeni, neascunzându-și gândurile și părerile. Ce socotea bun și potrivit cu interesele generale ale țării, aproba și lauda; ce socotea greșit și primejdios, critica cu severitate și uneori chiar cu violență, deși totdeauna cu obiectivitate și fără a face personalități.

Atitudine de om întreg, de om de caracter, cu convingeri proprii, neadmițând nici tranzacțiuni nici compromisuri.

Din toate paginile numeroaselor sale studii, totdeauna bine documentate și bine încheiate, răsare totuși o singură concepție, aceea a unui naționalism economic luminat. Incredător până la fanatism în puterile și virtuțile nației, Marțian era un sprijinitor cald și convins al drepturilor noastre de a ne gospodări și organiza potrivit intereselor permanente ale economiei naționale, neadmițând niciun amestec din partea străinilor, dornici să folosească slăbiciunile ce arătam, spre a ne subjugă și jefui. Susținea la tot pasul nevoia de a ne menține neatârnată economică, fără care independența politică este o pură iluzie. Socotea că trebuie să ne rezervăm în primul rând pe puterile nației noastre, căci numai în acest fel ne vom putea apăra împotriva primejdiilor din afară și în același timp vom pune o temelie sănătoasă așezământului economic național.

Opera lui Dionisie Pop Marțian a rămas valabilă, prin toate ideile și concepțiunile ce-i stau la bază, până în zilele noastre. Poate că ea este mai actuală decât oricând. De aceea ne-am și propus a o readuce la lumină și în curând, vom da la iveală, odată cu un studiu critic asupra nemuritorului economist, o edițiune critică a tuturor studiilor lui Marțian, sub auspiciile Academiei Române.

Deși au trecut mai mult decât trei sferturi de veac dela dispariția pământescă a acestui vrednic economist român, nici cugetarea lui, nici doctrina lui n'au fost știrbite cu nimic, în ce privește valoarea și temeinicia lor.

În afară de faptul că Marțian a fost cel dintâi statistician al României și de numele și stăruința lui se leagă cea dintâi organizare statistică oficială în țara noastră, el rămâne mai presus de toate, doctrinarul naționalismului economic românesc. Pe drumul tras de el, mulți alți gânditori economiști români au continuat cercetările și lupta grea de organizare practică. Cu atât mai mare este meritul lui de a fi gândit și acționat în așa chip, încât viața și activitatea lui să devină icoană și îndreptar, cât timp va dăinui faptă și gândire economică românească.

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astri” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12), oferind, în schimb, și icoane pe hârtie.

Progrese în combaterea cancerului

În cadrul cercetărilor ce se fac pentru soluționarea diferitelor probleme de sănătate ridicate de războiu, s'au luat măsuri de natură să ducă la o combatere temeinică a bolii cancerului. Președintele comisiei germane pentru combaterea cancerului, Dr. Ramm, a făcut de curând declarații asupra rezultatelor obținute până acum. Măsurile ce s'au luat ținesc mai ales la combaterea atât de timpurie a cancerului, încât țesuturile și organele învecinate să nu fie de fel amenințate, iar sângele să nu conțină celule de cancer.

Fiecare district din Reich va avea pe viitor un oficiu care să servească, prin diagnostice și terapeutică, populația respectivă. După cum a comunicat președintele comisiei amintite, de pe acum s'a reușit să se vindece 10 până la 15% din bolnavii de cancer aflați în Reich.

Cântec

de LUCIAN VALEA

I.

Cântă-mi verde frunză șopotind
Molcom svonurile când se ntlnd,
Și tristeți de moarte mă cuprind.

Cântă-mi holdă ce te legeni, llnă,
Cântă-mi rod ce tremuri în grădlnă,
Cântă-mi stea și cântă-mi tu, lumlnă.

II.

Hei, crâșmare... stau ca pus pe jar —
Scoate trișca prinsă la șerpar
Și sloboade-o doină de amar;

Și-o sloboade, mort de-aș fi, s'aud,
Sufletu-mi de vieață să-l simt ud,
Că-s iar printre-ai mei la

Lumea ce-o să zică să nu-ți pese:
Cine n' crâșmă intră, nu mai iese,
Pân'n'o sta cinci săptămâni sub mese.

III.

Bibliografie

Vălsan (G), *Cetatea de munti*, București, Casa Școalelor, Tip. „Bucovina”, I. E. Torouțiu, [1942] p. 65. Cuprinsul: *Transilvania în cadrul unitar al pământului și statului român. Carpații în România de azi.*

alanța monarhiei bicefale, și pregătind, cu altă conștiință și în alte condițiuni, evoluția neamului nostru către suprema lui năzuință politică.

În adevăr, presa din Viena a și dat semnalul de alarmă afirmând că, dacă Șaguna va izbuti să înalțe în piața cea mare a Sibiului o Mitropolie pentru toți Românii din Austria, atunci printr'o singură trăsătură de condeiu *Daco-România* va fi gata (Ziarul *Wanderer* din 7 V. 1850). În mijlocul frământărilor și obligațiilor grele, cei cereau prezența salvatoare în toate problemele naționale, Șaguna fu nevoit să-și reducă frontul, și îmbrățișând numai Ardealul, desfășură o luptă uriașă care îl duse la cele mai mari biruințe ale veacului. Anume: constituirea Bisericii ortodoxe într'o Mitropolie națională; obținerea *autonomiei* sale desăvârșite, asigurată prin largă organizare democratică, cuprinsă în *Statutul organic*; înființarea *Asociațiunii* ca ocrotitoare neîntrecută a ideii de unitate culturală și, în sfârșit, încadrarea Româ-

nilor ca forță politică reală în viața împărăției habsburgice. Desprinzând din înfăptuirile lui, de o covârșitoare bogăție, aceste realizări capitale, mintea noastră le judecă astăzi în proporțiile unor fundații monumentale, în care s'au adăpostit încrezătoare energiile sufletului românesc, și s'a fructificat, ascuns de dușmani, gândul cel sfânt al neamului nostru, până în clipa când el a fluturat triumfător pe zidurile cetăților despresurate.

Așa fiind, e ușor să înțelegem că, apariția lui Șaguna constituie în istoria Transilvaniei înălțătorul capitol al renașterii și organizării moderne a poporului românesc.

Figură de lerarh, cuceritor prin avântul credinței și înălțimea faptei.

Cărturar luminat, încălzit de văpaia culturii naționale pe care a servit-o în opere trainice.

Geniu politic, de o intuiție realistă fără precedent în istoria dramatică a românismului ardelean, pe care l-a con-

duc cu neasemuit prestigiu timp de un sfert de veac.

Precursor ilustru al idealului de unitate națională, pe care a anticipat-o prin gânduri îndrăznețe și activități multiple de vastă înrăurire populară.

Cititor princiar, cum nu a fost altul mai darnic pentru neamul lui sărac.

Mitropolitul *Andrei Șaguna* trebuie privit ca sinteza unei personalități profetice, căreia dreptatea vremii îi împrumută suflul de legendă al marilor desrobitori de neamuri.

Improspătându-i amintirea astăzi, când Transilvania luptelor lui neodihnite trăiește clipe identice, înseamnă să împrumutăm sufletelor noastre elanul acelor minunate *puteri morale*, care l-au călăuzit pe el în luptele biruitoare.

105 ani de luptă românească ar „GAZETA TRANSILVANIEI”

DUMINEGA

Acesta va mântui poporul său...

(Ev. Mat. I, 21).

Se urzește și se deapănă neîntre-rupt în firul vremii pânza războiului. Cumplit vrăjmaș s'a ridicat împotriva noroadelor.

Dar cumpăna veacurilor și mărirea omului este și astăzi tot în mâna lui Dumnezeu. Purtarea lui de grijă ne conduce pașii, prin suferințe și lacrimi.

Nădăjduiți în ajutorul Domnului, care va ridica negurile din văi și suflă și va aduce iarăși fericirea și pacea în lume.

S'au mai ridicat și altădată neamuri! Puterea și mărirea, civilizația și strălucirea lor, nu s'au topit, oare, în fața credinței lui Hristos?

Oare din suferința, înfrigurarea, sângele și rănile atâtor ostași, nu se urzește, astăzi, prin atâtea lupte grele, un început de lume nouă? Acolo, în luptă, așteptăm să se spargă negurile și o rază de lumină, nu din arme, ci din ceruri, să arunce o punte de salvare pentru sufletul atât de sbuciumat al omului.

Medicul NOSTRU Peritonita

de Dr. Valeriu Sînghe

Organele din abdomen (stomacul, intestinul, ficatul, splina, vezica urinară, uterul, pancreasul, rinichii) sunt învelite într-o foiță, pielită, numită peritoneu, care căptușește și întreaga suprafață internă a abdomenului (pântecului). Infirmația peritoneului dă boala numită peritonită, foarte de temut, fiind deseori mortală.

Peritonita poate fi generalizată, adică întinsă la întreg peritoneul, sau parțială, adică localizată numai la o parte a peritoneului. Poate fi acută sau cronică.

Vom spune întâi câteva cuvinte despre peritonita acută.

Cauzele peritonitei acute sunt diverse: plăgi penetrante ale abdomenului (răniri prin armă de foc, sau cu cuțitul, baioneta, care străpung abdomenul și peritoneul), lovitură puternică sau căderi pe pânze, o inflamație a unui organ din abdomen, care se întinde și la peritoneu, o ruptură a vreunui organ din abdomen, fie prin rănire, fie în urma unei boli care i-a distrus pereții, iar conținutul acelui organ (puroiu, sânge, fiere, urină, alimente, materii fecale) se varsă în peritoneu, inflamându-l, cum se poate întâmpla în abcese ficatului, ale splinei, în apendicită, în ulcerul stomacului, în ulcerațiile intestinului (febră tifoidă, dizenterie), în hernia strangulată, în inflamațiile mi-trei, ovarelor etc.

În toate aceste cazuri peritoneul se imflamează, iar uneori toată cavitatea abdominală (toată burta) se umple cu puroiu.

Semnele peritonitei acute. Incepe cu o febră mare, până la 40°, cu puls mic, durere cumplită în pânze, la început localizată în jurul ombilicului (buricului), apoi generalizată la întreg abdomenul, fiind exagerată prin mișcări, prin tuse și chiar prin greutatea plapomei.

Pânzele se balonează, e plin de gaze și întins ca o scândură, bolnavul sughiță și varsă materii mucoase și bilioase (fiere) — vărsături verzui.

Are greutate la urinare.

Respirația e rapidă și superficială. Limba îi este uscată, are sete mare, mâinile și picioarele sunt reci și vinete. Bolnavul are un facies (figură) de om care suferă, cu ochii înfundați în orbite.

Evoluția acestei forme de peritonită duce de cele mai multe ori în 2-5 zile la moarte, care este precedată de delir, agitație, forțele îl părăsesc și cade în colaps (slăbirea inimii).

În peritonita parțială sau locali-

Altfel, de m'aș înălța în văzduh sau de m'aș coborî în adânc, de m'aș duce în marginea de pământ, ori de-aș căuta locul cel mai tainic, și acolo m'ar urmări ura veacului nostru. Liniște și pace nu găsim și nici zări senine nu putem nădăjdui.

Cuvintele psalmistului: „Numai Domnul Dumnezeu e cetatea și scăparea mea... Nădejdea mea și ajutorul meu e întru dânsul... Nădăjduiți, fiii poporului meu, mereu în Dumnezeu”. (Ps. 61, 1, 7, 8), murmurați-le în taină și le roștiți neîncetat.

Vedeți bine că, de oriunde priviți, ajutorul omenesc întârzie.

Iată, peste câteva zile, din nou vine Domnul pe pământ. El ne întinde

de

Pr. I. Scurtu

mâna sa de ajutor și ne aduce solia de pace a cerului în lumea și sufletele noastre atât de învrăjbite.

Doamne, te așteptăm azi mai mult decât altădată.

Te așteptăm să vii între noi, să cobori pacea de sus în lumea noastră atât de cumplit sbuciumată și chinuită de păcat.

Coboară, Doamne, ajutorul și mângâierea Ta în casele celor ce sunt acum lipsiți de soți, părinți și frați, plecați în luptă pentru sfânt numele Tău! Șterge lacrimile din ochii celor îndurerăți și șoptește, Tu, un glas de îmbărbătare în urechea lor impietrită de dureri! Coboară, Doamne, în sufletele ostașilor

Obsesiunea noastră

de I. Bozdog

Vi s'a întâmplat, de sigur, și D-Voastră, ca imaginea unei persoane scumpe să vă pătrundă întreaga ființă, să vă copleșască, să nu puteți mișca, să nu puteți gândi, să nu puteți lucra, fără ca chipul ei să nu vă apară, fie muștrător, fie zămbitor.

Uneori, având treburi și preocupări grele, dorești să-ți concentrezi toată atenția și puterea sufletească asupra unei probleme oarecare. Te așezi la masa de lucru, îți frământă creierul cu problema ce te cheamă să o deslegi. Cugetarea merge normal și gradat până la un moment dat, când chipul ființei dragi îți răsare între rânduri. La început, un simplu contur pe care aproape nu-l bagi în seamă, dar, după câteva clipe, liniile se desenează tot mai clare și în locul mersului ideilor începute, continui pe neobservate, în chip parca normal, să descifrezi, din culele ce umbresc fața adorată, stările sufletești ale ei și ale tale, durerile reținute și să ghicești dacă nu se ascunde între ele și vreun strop de bucurie ori măcar o nădejde într'un viitor mai senin.

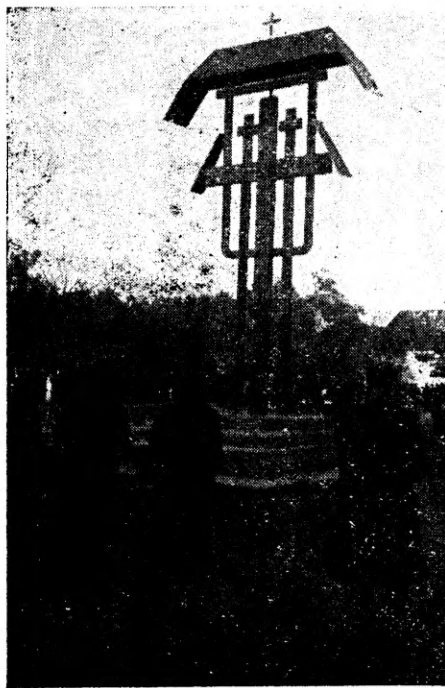
Alteori, stai de vorbă cu'n prieten sau porți o discuție asupra unei probleme interesante și de actualitate, dar în cursul argumentării gândul tău se agață pătimaș de un crâmpeiu de vorbă care vă reamintește amândurora aceeași ființă scumpă. Discuția se animează, se împletește în întregime în jurul sorții și viitorului aceleia care, tot așa-l preocupă și pe prietenul tău, ca și pe tine.

Ieși în stradă, treci pe lângă cunoscuți, întâlnești prieteni pe care nu i-ai văzut de multă vreme și din ochii lor citești același gând, aceeași constantă și invariabilă preocupare. Prima lor întrebare, pentru a-și domo'i marea

neliniște, singura lor satisfacție ce o simt în urma unei conversații, este, când pot sta de vorbă câteva clipe despre soartea ființei, care este infiltrată în fiecare fibră, în fiecare picur de sânge al lor, al nostru, al tuturor.

Să nu-și inchipue nimeni că aceeași completă absorbire a întregului fel de a fi, de a gândi, simți și lucra ar fi boala de care sufăr numai desrădăcinării dela propriile vetre.

De aceeași boală pățimesc și cei rămași în cuibul strămoșesc.

De pretutindeni

Acțiunea bacterică a lacrimilor

Experiențele cercetătorilor germani au stabilit că lacrimile au proprietatea de a distruge culturi de bacterii în câteva ore. Controlându-se acest adevăr s'a ajuns la concluzia că nu cele 0,5 până la 1 procent de sare sunt cauza acestei distrugerii, ci acțiunea bacteri-

zată avem aceleași semne ca în cea generalizată, ele însă sunt mai puțin alarmante și nu este așa mortală.

Peritonita cronică nu este altceva decât peritonita tuberculoasă, despre care vom vorbi în alt articol.

Tratament. Bolnavul va păstra repaus absolut pe spate. Pentru imobilizarea intestinului se dă opiu sau in-

cidă este pricinuită de o substanță asemănătoare fermentilor, cunoscută sub numele de Lysozym, care se găsește într-o infimă cantitate în lacrimi. Deoarece omul plânge de obicei numai atunci când este sguđuif sufletește, adică se găsește într-o stare când apărarea biologică este slăbită, natura a înprumutat lacrimilor această putere de apărare împotriva bacteriilor. (RDV)

jecții de morfină. Pentru întărirea inimii injecții cu oleiu camphorat, cafeină, ser artificial. Pentru vărsături se dă porțiunea Rivière. Pe abdomen se aplică punga cu gheață.

În mai toate peritonitele acute generalizate sau localizate se recurge la intervenția chirurgicală.

Economice

Acuzațiuni nedrepte

de Ion Opris

Fără îndoială că traiul orașenilor este mult mai greu astăzi, decât al țărănilor. De bine, de rău, aceștia din urmă au un minimum de existență asigurat. Natural, s'au făcut însemnate rechiziții de produse agricole țărănești, rechiziții de care statul are nevoie pentru purtarea mai departe a războiului. Și chiar dacă recolta de cereale, în unele părți ale țării, a suferit din cauza secetei, totuși bănuim că satele noastre au cantitățile necesare traiului în cereale și alimente, fie chiar și în condițiuni mai puțin mulțumitoare. Și apoi, țăranul nostru, la nevoie mare, se mulțumește și cu mai puțin, cu atâta cât are.

Alta-i situația dela orașe. Aprovizionarea acestora întâmpină greutăți neînchipuite, pe lângă toate eforturile pe care le fac autoritățile comunale. Întâi, pentru că totul este absorbit de armată, așa cum e și natural să fie; apoi, cu fiecare zi, multe articole devin tot mai rari pe piață, iar unele dispar cu totul.

Deci, traiul orașenilor a întrecut de data aceasta, în greutate, cu mult posibilitățile de viață, de existență ale sâtenilor.

De aici se naște invidia orașenului lipsit de orice legătură cu satul.

În zilele de târg, mai cu seamă, am asistat în repetate rânduri la întâmplări regretabile. În public, în gura mare cum spune țăranul, se aduceau grave acuzații sâtenilor, veniți cu felurite produse agricole pe care le ofereau spre vânzare la prețuri foarte urcate. Prețurile la care agricultorii își oferă produsele lor par exagerate, numai prin faptul că puterea de cumpărare a consumatorilor orașeni e scăzută. Ne gândim la mulțimea orașenilor și în special la funcționarii de stat sau particulari ale căror lefuri, pe lângă toate rețușările ce li s'au adus, rămân totuși insuficiente.

Se spune mereu că, în slărșit, a venit rândul țăranilor, întrucât prețul produselor lor întrece orice limită și nu are nicio justificare.

Greșită susținere și falsă constatare.

Voiu arăta de ce, cu ajutorul câtorva date statistice.

Iau de bază anul 1939, dinaintea războiului. Astfel, cantitatea de porumb, orz, ovăz, fasole, cartofi și floarea soarelui care se vindea cu 100 lei în 1939, a ajuns să se vândă în Noemvrie 1942 cu 476 lei. Aceasta însemnează că prețul produselor agricole a crescut din 1939 până luna trecută cu de 4,8 ori

— Continuare în pag. 5 —

Doliul

Româncelor din Ardeal

S'a stîns **Reghina Barițiu**, nepoata infemelelorului «Gazetei de Transilvania».

Din Turda ne vine vestea, că s'a stîns, acolo, la biblica vîrstă de 102 ani, **Reghina Barițiu** (căsătorită **Petruca**, soția defunctului protopop **Lazăr Petruca**, luptător naționalist și nepoata marelui **George Barițiu**, întemeietorul „Gazetei de Transilvania” în casa căruia a fost crescută).

Cu **Reghina Barițiu** dispăre una din figurile reprezentative ale trecutului de luptă și jertfă pe care l-a dat femeia română din Ardeal și una din martorele istoricelor evenimente din alte vremuri. Sub ochii copilei care creștea în casa marelui bărbat al românismului, s'au pus la cale unele din cele mai decisive momente pentru Românii ardeleni, în acea casă fiind locul de adunare pentru foarte mulți dintre luptătorii pentru idealurile naționale.

Bună româncă, defuncta a activat în toate domeniile vieții naționale din Ardeal și a organizat comitetul de doamne pentru ajutorarea Memorandiștilor condamnați.

Insuși **Avram Iancu**, după moartea tribunului **Ciurileanu** care însenina cu prietenia lui zilele întunecate ale „Craului Munților”, a găsit în casa soților **Petruca** un al doilea refugiu sufletească și un cămin unde putea să se odihnească o vreme.

Defuncta mai era rudă apropiată a marelui protopop **Ioan Sărbu** din Șomcuta Mare, altă figură de seamă a Ardealului și prin alianță se înrudea și cu **Gheorghe Pop de Băsești**. În același timp, ea se înrudea cu o seamă de familii de vază ardelenă, fiind și mătușa ziaristului **Ion Petruca**, fost director la „Tribuna”, „Națiunea” și „Națiunea Română” din Cluj.

Conviețuirea **Reghinei Barițiu** cu protopopul **Lazăr Petruca** a însemnat unul din cele mai luminoase exemple despre ceea ce înseamnă femeia nu numai ca tovarășă de viață credincioasă, dar și ca un permanent stimulent al moralului pentru desăvârșirea idealurilor comune. Tărăna dela Turda s'a așternut peste rămășițele unui rar exemplu de bunătate, de minte luminată, de caracter românesc, așa cum numai din pagini de istorie se pot desprinde.

m. mat.

Acuzațiuni nedrepte

de **Ion Opris**

Continuare din pag. 4-a

mai mult. Aceeași proporție o întâlnim și la produsele animale.

Să vedem acum în ce proporție au crescut prețurile produselor cumpărate de agricultori ca: zahăr, oțet, bumbac, opinci, talpă, bocanci, sodă de rufo, petrol lampant, tablă, caiele, cuie, var, scânduri, sticlă și tutun.

Ceea ce în 1939 țaranul putea cumpăra cu 100 de lei, în Noembrie 1942 trebuie să plătească cu 728 lei, deci prețul produselor cumpărate de agricultor, în același timp, a crescut cu de 7,3 ori mai mult.

Față de această situație absolut reală, rezultă că prețurile produselor agricole nu numai că nu sunt urcate, dar sunt chiar scăzute. Pentru egalarea prețurilor vândute și cumpărate de agricultori ar trebui ca cele dintâi să crească cu încă 35 la sută.

Concluzia celor de mai sus este că, acuzațiile ce se aruncă în sarcina sătenilor, sunt cu totul nedrepte.

Răul trebuie căutat în altă parte.

IATA DECE
trebuie să intrați imediat în joc!

Intre 5 și 31 Ianuarie 1943
se împart jucătorilor
174.850.000 LEI
în afară de premiile de consolare de:
10.000.000 Lei
IN TOTAL
184.850.000 LEI
numai în cursul luni Ianuarie.
Nu pierdeți deci ocazia!

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Ce trebuie să facem când la radio se anunță încetarea emisiunilor din motive de apărare aeriană

Comandamentul Zonei de Apărare Pasivă aduce la cunoștința publicului din Municipiul și județul Brașov că atunci când la radio se anunță încetarea emisiunilor prin semnalul de trompetă și comunicarea:

„Din motive de Apărare Antiaeriană posturile de emisiune se întrerup”, aceasta înseamnă că aviația inamică se apropie și că ne aflăm în preajma unui pericol de bombardament aerian.

Se atrage atențiunea cetățenilor că această înștiințare este un preaviz și că sunt obligați:

- Să verifice camuflajul,
- să închidă gazul aerian,
- să închidă robinetele de apă,
- să se pregătească pentru a intra în adăposturi la darea semnalului de alarmă, iar cei ce fac parte din formațiunile de apărare pasivă, să fie gata de a interveni în orice moment.
- Toți cei ce sunt în localuri publice, sunt obligați a face plata și a se pregăti, cu tot calmul, de plecare, îndreptându-se spre locuințele lor, sau spre primul adăpost.

Primăria Municipiului Brașov

No. 43270/1942.
Serv. Financiar
Oficiul Economic

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința publică: Reclamațiile privitoare la infracțiunile prevăzute de Legea pentru activarea producției, regimul prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, precum și orice cercetări în

această materie, urmează să le adresați controlorilor delegați ai Oficiului Central de Inspecțiuni și control, sau direct parchetului local.

Brașov, la 12 Decembrie 1942.

Primar:
N. G. V. Gologan
Oficiul Economic Municipal,
Director, **A. Precup**

Ad. Nr. 43429/1942

Tabloul noilor controlori

- DI Profesor **Dragoș Navrea**
- „ „ **Dobre Ioan**
- „ „ **Stoia Ioan**
- „ „ **Ionescu Sisești**
- „ „ **Ioan Popa**
- „ „ **Babole Ioan**
- DI Invățător **Pană Nicolae**

Judecătoria rurală Șercaia, Secția Cf.
No. 639/1942 c. f.

Extract din publicațiunea de licitație

La cererea următorului Dr. **Nicolae Boeriu** contra următorului **Gheorghe Iancso**

Judecătoria a ordonat licitațiune execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Șercaia, cuprins în Cf. a comunei Șercaia. Nrul Cf. 634 A + 2 și sub No. top. 1600/2/a casă de lemn cu 2 camere și curte, cu prețul de strigare de 50.000 Lei, pentru încasarea creanței de 50.000 Lei capital și accesoriil....

Licitațiunea se va ținea în ziua de 29 luna Decembrie anul 1942 ora 14, în localul oficial al Cf. Strada Mare No. 215, ușa 7.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Șercaia, la 15 Septembrie 1942.

Aj. Cond. de Carte Fund.

(ss) **I. Boeriu**

Judecător
(ss) **Ștefan Suceava**

Magazioner de preferință fost legător de cărți sau cu practică de librărie, caută Tipografia „ASTRA” Brașov, Str. Lungă Nr. 1 sau B-dul Regele Ferdinand No. 12.

Căutăm spre imediată angajare, steno-dactilografă perfectă română și germană, de origină etnică română sau germană, bine retribuită. Adresați „INDUSTRIA LEMNULUI DIN CODLEA” Ing. Gh. Urdărianu.

Angajez imediat calfă specialist

textile manufactură (și en-gros)
Petruțoiu Pavel, str. Lungă 11.

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte. Lipsa de hârtie, tot mai simțită, nu ne permite să înmulțim numărul paginilor.

Informațiuni

Asociația Refugiaților din Brașov

a primit prin d-l dr. CORNEL NAS-TASE zece mii lei pentru ajutoarea văduvelor, orfanilor și familiilor cu membri mulți ale refugiaților.

Conferințele Extensiunii Academice

Din cauza vacanței de Crăciun, ciclul de 16 conferințe publice, organizat de Extensiunea Academică, se suspendă până după Anul Nou. Ele nu vor mai avea loc la liceul „Șaguna”, ci în sala festivă a Camerei de Comerț, unde s'au ținut și în anii trecuți.

Pentru a înlesni o participare mai largă a publicului, s'a hotărât și schimbarea zilei, anume în loc de duminică va fi sâmbăta dela 5-6 p. m. Astfel conferința următoare se va ține în 16 Ianuarie 1943.

Concert religios

Asociația Corală a Bisericii Române Unite din Brașov va da un concert de Crăciun în 20 Dec., orele 16, în biserica din str. N. Iorga, cu următorul program:

Concert, de Muzicescu; Imn de mărire, de N. Oancea; Conferință ocazională; O ce veste, de G. Dimă; Bună dimineața, de C. Chirescu; Veniți astăzi, de T. Popovici; Florile dalbe, de T. Popovici; Colo'n drum, de Fr. Hubic; Astăzi s'a născut Hristos, de Tr. Popovici; Trei Crai, de N. Parția; Veniți iubii frați, de T. Popovici; Colindă, de I. Florea; Praznic luminos, de T. Popovici.

Recensământul refugiaților din Municipiul Brașov

Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale, Comitetul Municipal Brașov, organizează în ziua de 20 Decembrie 1942, recensământul tuturor refugiaților, expulzaților, repatriaților și evacuaților, domiciliați pe teritoriul Municipiului.

Pentru aceasta toți cei vizați sunt rugați, ca în decursul zilei de duminică să aștepte comisiile de recenzie ce se vor prezenta la domiciliul fiecăruia.

Cei omiși sau negăsiți acasă se vor prezenta la Biroul Comitetului de Patronaj, dela Primărie, camera 12, în orele oficiale, până cel mai târziu la 5 Ianuarie 1943.

Cei neluați în evidență prin acest recensământ, decad dela orice beneficiu, asistență sau ajutor din partea vreunei instituții sau societăți.

Daruri de Crăciun

Comitetul municipal al Consiliului de Patronaj aduce la cunoștință că, în dorința de a veni în ajutorul invalizilor, văduvelor și orfanilor de războiu, familiilor celor mobilizați, familiilor nevoiașe și refugiaților, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun a hotărât a distribui ajutoare în alimente (zahăr, făină, fasole, cartofi), îmbrăcăminte și încălțăminte la peste 2000 nevoiași de pe raza Municipiului Brașov.

Pentru ca distribuirea să se facă într'un cadru solemn, s'a hotărât a se face în sala „Astra”, în ziua de sâmbătă 19 Decembrie orele 10 a. m. o mică serbare cu un program ce se va executa de elevii Liceului Șaguna.

La această înălțătoare manifestare de solidaritate a spiritului românesc e dorit să participe cât mai multă lume.

Pe lângă aceste ajutoare, se vor da la un mare număr de copii săraci dela școlile din localitate, încălțăminte și îmbrăcăminte.

Cronica Războiului

Destinul național

Intr'una din cuvântările pe care le adresa tineretului francez, înainte cu doi ani, bătrânul președinte al Franței, Mareșalul Philippe Petain, făcea următoarea observație: „Numai elanul colectiv dă sens vieții individuale. Nu există destin strict individual, deoarece individul trăiește din vieța patriei sale”.

Aceste cuvinte sunt valabile pentru toate timpurile și toate împrejurările.

Nimeni pe lumea aceasta nu se poate separa de destinul nației care l-a născut. Oricum s'ar situa individul în timp și spațiu și oricare ar fi starea lui materială, el rămâne legat de destinul neamului său.

Cuvintele Mareșalului Petain se adresează Franței. Ele pot să ne fie și nouă tot atât de folositoare și pot avea un răsădit tot atât de profund și în inimile noastre. Suntem o națiune pe care soarta n'a răsfățat-o de loc în cursul lungii ei istorii. Suntem o fortăreață care s'a găsit izolată la bariera pustiei asiatic, având de suportat asalturile cele mai sălbatice ale tuturor felurilor de barbari. Alături de cele mai frumoase izbânzii, am cunoscut încercările celor mai groaznice asupri și foarte multă vreme a trebuit să suportăm pe umerii noștri, în propria noastră vatră străbună, jugul stăpânilor străine. Individual, ne-am plecat vremurilor, lăsându-le să-și frământă vijelia deasupra capetelor noastre. Dar jos, acolo unde se încheagă sufletul națiunii în vremuri de urgie, națiunea rezistă unită, fără să fie nevoie de agitații, fără să fie nevoie de vorbe, sfătuită de glasul instinctului de conservare.

Am dat, din vremuri străvechi, exemplul unei tenacități naționale neasemuite. Noi n'am dat lumi aventurieri celebri și descoperitori de pământuri necunoscute, în schimb am dat lumii din alte vremuri siguranța că granița

Orientului este bine păzită și i-am dat puțină să cugete în liniște, pentru binele tuturor.

Veacurile din urmă și vremurile noi ne-au găsit neschimbați, plini de vigoare și senini, de parcă nimic nu ne-ar fi supărat în două milenii de furtunoasă existență.

Azi suntem mai pătrunși decât oricând de valoarea elanului colectiv, care singur poate da sens vieții individului.

Purtăm războiu și îl purtăm cu toții. La noi, oșteanul n'a fost niciodată un izolat, pornit la luptă de dragul aventurii sau de dragul arginților. Oșteanul nostru, fie că apăra Sarmisegetuza, fie că ținea piept Tătarilor la Lipnic, avea alături sufletul tuturor, iar în momente grele femeile ieșeau în luptă alături de bărbați. Cu atât mai puțin este izolat de noi oșteanul de astăzi. Nu ni-l apropie numai viteza avionului și undele aparatului de radio, ci mai ales convingerea că fapta lui trebuie să ne intereseze în toate amănunțele și că de puterea lui de luptă a tărni viitorul.

Destinul luptătorului nostru este însuși destinul nației, adică al nostru al tuturor. Pentru veacurile viitoare nu vor conta micile noastre necazuri, confortul nostru, averile pe care le-am acumulat sau nevoile în care ne-am săbătut. Va conta sufletul cu care am știut să susținem lupta momentului de față și felul cum ne-am împlinit datoria față de țara aflată în războiu.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Situația pe fronturi

Operațiile pe frontul din răsărit

În legătură cu operațiile desfășurate de sovietici pe frontul din răsărit se dau următoarele precizări:

Ofensivele sovietice din sectorul de Sud, regiunea Don-Volga și în sectorul central, regiunea Kalinin-Toropeț-Rjew-Demiansk-Lacul Ilmen, deși executate cu forțe masive de infanterie și blindate, n'au putut fi desvoltate și deci nu și-au putut ajunge scopul tactic și strategic.

În unele sectoare de luptă, inamicul a exercitat o presiune accentuată, prin concentrarea de forțe superioare și prin exercitarea unor atacuri violente, în speranță că va putea produce străpungeri în liniile germane, dar toate atacurile s'au lovit de rezistența germană și aliată. Mai mult încă, trupele sovietice s'au găsit într'o situație destul de neplăcută în urma contra-atacurilor germane. Astfel în regiunea Toropeț, unde gene-

ralul Jukow, comandantul grupului de armate sovietice din sectorul central, a crezut că va străpunge linia principală și va răzbi în direcția Veliki-Luki, s'a găsit într'o situație din cele mai grele și neprevăzute în urma reacțiunii armatelor aliate. Pozițiile sale au fost străpunse și un grup de divizii de infanterie și blindate din corpul său ofensiv a rămas încercuit într'un spațiu restrâns în care se afirmă că va fi comprimat până la nimicire.

În aceeași regiune trupele aliate au reușit să pătrundă într'o poziție întărită și minată a inamicului, astfel că atacurile sovietice au drept urmare un succes evident, dar nu pentru ei, ci pentru noi.

Se precizează că, lupte crâncene au avut loc în spațiul dintre Don și Volga, unde mii de soldați sovietici și-au găsit moartea, iar pe câmpul de luptă a rămas drept pradă de războiu un număr impresionant de tunuri, arme, muniții, precum și 67 de tancuri, unele din

de, **Mardare Mateescu**

ele putând fi întrebunțate.

În Caucazia trupele sovietice au fost contra-atacate și aruncate peste liniile de avantgardă, atât în jurul orașului Tuapse, cât și la Nord de fluviul Terek. În general pe întregul front oriental între lacul Ilmen și înălțimile Caucazului luptele de apărare și ofensivele locale, angajate de trupele germane și române, în ultima vreme se desvoltă metodic. Organizarea terenului se face cu multă prevedere și după un plan bine studiat, astfel că, în cazul când trupele sovietice s'ar strecura în liniile germane și române, bazele de sprijin ar intra imediat în acțiune, atât pentru ajutorarea în oameni, cât și în material de războiu.

Felul cum sunt organizate bazele de sprijin care sunt adaptate cerințelor de iarnă rusească, precum și metodelor de luptă moderne, pot servi drept puncte de pornire contra-ofensivelor. Dacă ținem seamă că aceasta este a doua iarnă de campanie și că, deci, trupele aliate au exepriență destul de bogată, ne dăm seama că iarna anului acesta nu constituie obstacolul pe care contau sovieticii.

Frontul din Africa

Operațiile din Africa de Nord au crescut în ultima vreme în importanță, pentru ca în cursul săptămânii acestia să treacă în centrul preocupărilor de presă. Aceasta însemnează că faza de pregătire a ciocnirilor, ce urmează să aibă loc acolo, se apropie de sfârșitul ei și că Englezii vor cunoaște în curând forța adversă pe care o vor întâmpina în dorința lor de a zădărnici supremația Axei în spațiul mediteranean.

După știri recente, armata 8-a britanică, de sub comanda generalului Montgomery, a atacat în ultimele zile forțele italo-germane situate în regiunea golfului Sirta Mare. Luptele au fost foarte violente și ele au angajat de o parte și de alta forțe importante, atât blindate cât și de aviație. După respingerea acestui atac, comandantul britanic a executat un mare ocol spre Sud pentru a ajunge în felul acesta în flancul sau în spatele germano-italian. Și de data aceasta așteptările britanice au dat greș, atacul prăbușindu-se în fața rezistenței, pe cât de viteze, pe atât de elastice a formațiunilor Axei.

În cele din urmă Englezii au renunțat la înverșunatele lor încercări, după ce au pierdut însemnate forțe în oameni și materiale.

Din cele relatate mai sus reiese că, atât pe frontul din răsărit, cât și pe cel din Africa de Nord, atacurile inamice n'au reușit să facă progrese și că forțele Axei sunt în situația de a respinge orice tentativă.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
II. 1513

Abonamentul anual **Lei 300**
Autorități și Societăți **Lei 600**
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord **Lei 150**